

**СЛОВО
МИТРОПОЛИТА КИЇВСЬКОГО
І ВСІЄЇ УКРАЇНИ ЕПІФАНІЯ
ПІСЛЯ СПІЛЬНОЇ БОЖЕСТВЕННОЇ ЛІТУРГІЇ
В УСПЕНСЬКОМУ ХРАМІ о. ТАСОС (ГРЕЦІЯ)**

*Ваша Всесвятосте Патріарше Варфоломію!
Ваше Блаженство Архиепископе Ієроніме!
Ваше Преосвященство Митрополите Стефане!
Преосвященні владики, отці, брати і сестри!*

Слова не можуть вмістити всієї духовної радості, яка наповнює наші серця сьогодні, в цей благословенний недільний день, коли ми разом звершили у цьому священному храмі на честь Успіння Богородиці Божественну Літургію. Зібравшись за заповіддю Спасителя в ім'я Його, ми справді відчуваємо Його присутність між нами, коли причащаємося Тіла Його і Крові. Ми виявляємо і свідчимо таємничу єдність Церкви, яка за умовами світу цього має видимі розмежування, але як Тіло Христове – завжди і повсюди одна.

І наскільки великою радістю та благословенням стає духовна єдність в Таїнстві Євхаристії, настільки важкою є провина тих, хто відкидає і заперечує цю єдність заради гріховної гордості або з інших причин, що походять не від правди Божої, а від міркувань світу цього і політичних розрахунків.

Особливо радісним є те, що ми свідчимо про єдність Церкви Христової тут, на землі, яка першою в Європі почула проповідь Євангелія з вуст апостола Павла. Того апостола, який закликав християн бути єдиними, кажучи: «Благаю вас, браття, ім'ям Господа нашого Ісуса Христа, щоб усі ви говорили одне і не було між вами розділення, а щоб ви з'єднані були в одному розумінні та в одній думці» (1 Кор. 1: 10).

Ваша Всесвятосте!

Ви своє життя і служіння присвятили єдності Церкви. З метою засвідчити її Ви доклали всіх зусиль, щоб успішно відбувся давно задуманий Святий і Великий Собор Православної Церкви, підготовка до якого тривала багато десятиліть. Ви успішно розв'язали питання, які тривалий час турбували Православну

Церкву, відновивши спілкування і єдність для Церкви в Україні та для Церкви в Північній Македонії.

За Вашу мужність і рішучість Вам доводиться зазнавати багатьох несправедливих нападів від тих, хто полюбив гордість світу цього більше, ніж смирення Христове. Як гордий брат із притчі, вони самі готові залишитися поза батьківським домом, аби лише не бути разом із братом своїм, якого осуджують замість того, щоб радіти відновленню єдності. Так і вони розривають священну єдність Церкви, відмовляються від спілкування не заради істини, а заради утвердження своєї влади над іншими братами.

Вони покладаються на силу, багатство та інші речі світу цього. Але таким можемо нагадати слово з Писання: «Ти говориш: я багатий, розбагатів і ні в чому не маю потреби; а не знаєш, що ти нещасний і жалюгідний, і вбогий, і сліпий, і голий» (Одкр. 3: 17). Однак і за них ми разом сьогодні молилися і просили в Господа для них милості, щоб полишили вони впертість свою і повернулися до єднання в любові та істині.

Ваше Блаженство!

Уперше ми зустрілися з Вами у Вашій резиденції в Афінах тоді, коли українське церковне питання ще не отримало свого вирішення від Вселенського Патріарха. Але й тоді Ви виявили братню любов та засвідчили впевненість, що це питання буде розв'язане на благо Церкви й побожного народу України. Так і сталося, і нині ми з великою радістю засвідчили нашу одностайність та єдність у Христі. Бо хоча умови світу цього відокремлюють нас одне від одного простором, мовою та іншими обставинами – але ми незмінно залишаємося єдиною Церквою. Бо в єдності Церкви Христової, як свідчить апостол Павло, «немає ні елліна, ні юдея, [...] варвара, скіфа, раба, вільного, але все і у всьому Христос» (Кол. 3: 11). Тут, на благословенній землі Еллади, ми, які прибули із земель давньої історичної Скіфії, свідчимо це нашими словами і нашими ділами.

Преосвященний Митрополите Стефане!

Як вчора було сказано під час Доксології, так і нині повторюю: Ваше запрошення відвідати цю священну Митрополію і Ваша гостинність, яку з щедрістю Авраама Ви виявляєте до нас, дуже надихає і зворушує нас. У той час, коли сусідній народ на півночі, який прийняв від Києва світло хрещення і почув проповідь Євангелія, нині кидає на нас свої бомби й ракети, народ Еллади, віддалений від нас у просторі земному, виявляє до нас справжню братню любов і співстраждає з нами.

Сьогодні ми молилися за справедливий мир для України, за перемогу правди і завершення війни. Від імені всієї Церкви України й українського народу я дякую Вашій Всесвятості і Вашому Блаженству, дякую Вселенському Патріархату і Церкві Греції за молитву про Україну, за підтримку духовну й матеріальну, за гуманітарну допомогу для постраждалих від російської агресії, за турботу про вимушених біженців.

У своїй історії Еллада сама багато зазнала страждань від іноземних завойовників, від тих, хто хотів знищити її ідентичність, її культуру, бажав тримати греків у рабстві. Тому ви добре розумієте наші бажання і наші почуття. Ми, українці, боремося за свою свободу, за свою Церкву і свою державу проти іноземної тиранії, і ми віримо, що з Божою допомогою переможемо у цій боротьбі.

Сьогодні в цьому святому храмі була написана важлива сторінка історії Церкви. Нехай Бог благословить всіма благами кожного, хто допоміг написати її. Невдовзі ми полишимо цей острів, але і він, і цей святий храм, і наше єднання у священному Таїнстві Євхаристії назавжди залишаться в нашій пам'яті та в нашому серці.

Многії літа, Ваша Всесвятосте!

Многії літа, Ваше Блаженство!

Многії літа, Преосвященний Митрополите Стефане!

Бажаю миру, благословення Божого і всіх благ народів Еллади, народів України і всім православним християнам!

*4 Вересня 2022 року
о. Тасос, Греція*